

udsætning, at samlivet ikke er ophævet på grund af uoverensstemmelser på tidspunktet for dødsfaldet.

Forholdet mellem *hjemmeboende, mindreårige børn* og deres *forældre* må normalt også anses for omfattet af reglen – uanset som det er et barn eller en af forældrene, der dør. Hvis der er tale om *voksne børn*, der er flyttet hjemmefra, vil der derimod i almindelighed ikke være grundlag for at tilkende en godtgørelse i anledning af barnets eller en af forældrenes død, medmindre de pågældende må antages at have bevaret en helt særlig tilknytning, eller barnet for eksempel først er flyttet hjemmefra kort tid før dødsfaldet.

Efter omstændighederne vil også *andre* end ægtefælle, samlever, børn eller forældre kunne anses for omfattet af reglen. Dette forudsætter, at der har været et sådant særligt forhold mellem den pågældende og den afdøde, at der må antages at være tale om en tilsvarende særlig følelsesmæssig belastning som følge af dødsfaldet. Det kan for eksempel være en søster eller bror, der som voksen i mange år har haft fælles bolig og husholdning med den afdøde.

Muligheden for at tilkende en godtgørelse til de efterladte er begrænset til dødsfald, der er forvoldt *forsættligt* eller ved *grov uagtsomhed*.

Den nærmere afgrænsning af begrebet grov uagtsomhed sker gennem administrativ praksis og i retspraksis, herunder vil vurderinger efter erstatningsansvarsloven tillægges en ikke ubetydelig vægt. Ved vurderingen af, om der i en konkret sag er tale om grov uagtsomhed, vil der kunne tages udgangspunkt i, om skadevolderens adfærd har indebåret en indlysende fare for den indtrådte skade.

Ved siden af denne begrænsning til dødsfald forvoldt forsættligt eller ved grov uagtsomhed skal der efter *stk. 2* lægges særlig vægt på *karakteren af skadevolderens handling* og på den *lidelse eller krænkelse*, som må antages at være påført den eller de efterlevende.

Tilkendelse af godtgørelse til en efterladt forudsætter ikke, at den pågældende har fået en egentlig psykisk skade (personskade) som følge af dødsfaldet. Der skal i stedet foretages en helhedsvurdering af, om dødsfaldet er forvoldt under sådanne omstændigheder, at det i almindelighed må forventes at påføre de efterladte en ekstraordinær psykisk belastning (psykisk lidelse og/eller krænkelse). Der er således tale om en generel vurdering af dødsfaldets »egnethed« til at medføre en sådan særlig belastning af de efterladte og ikke en konkret medicinsk vurdering af, i hvilket omfang dette rent faktisk har været tilfældet.

Ved dødsfald, der er forvoldt *forsættligt*, vil der normalt være tale om en overtrædelse af straffelovens

§ 237 om drab. I disse tilfælde vil vurderingen efter *stk. 2* som udgangspunkt føre til, at der bør tilkendes de efterladte en godtgørelse. Selv om skadevolderen/geringsmanden ikke kan straffes som følge af ung alder eller utilregnelighed på grund af sindssygdом eller lignende (straffelovens § 16), vil der kunne tilkendes de efterladte en godtgørelse.

Hvis dødsfaldet er forvoldt ved *grov uagtsomhed*, indebærer vurderingen efter *stk. 2*, at der som udgangspunkt ud over skadevolderens grove uagtsomhed konkret skal være tale om omstændigheder, der må antages at indebære, at de efterladte i særlig grad påføres psykisk lidelse og/eller krænkelse som følge af dødsfaldet.

Der kan ved denne vurdering blandt andet lægges vægt på, om dødsfaldet er forvoldt på en særlig brutal og/eller krænkende måde, for eksempel at ofret har været udsat for omfattende vold eller seksuelle overgreb inden døden eller er død på en særlig pinefuld måde. Der kan også lægges vægt på, om de efterladte har været til stede, da ofret blev dræbt, eller er kommet til stede umiddelbart efter. Hvis skadevolderens adfærd har været af særlig grov karakter og for eksempel må betegnes som grov hensynsløshed, kan dette i sig selv tale for, at der tilkendes de efterladte en godtgørelse.

Den foreslåede godtgørelsesregel forudsættes navnlig anvendt i tilfælde, hvor dødsfaldet er forvoldt under omstændigheder, der samtidig indebærer en overtrædelse af straffelovens regler om beskyttelse af menneskers liv og legeme, for eksempel straffelovens § 246 (vold, der har medført døden) eller § 252 (blandt andet fremkaldelse af nærliggende fare for nogens liv eller førighed).

Forudsat at der konkret er tale om grov uagtsomhed i relation til dødens indtræden, tænkes den foreslåede bestemmelse for eksempel anvendt i tilfælde, hvor ofret har været udsat for grov vold i et sådant omfang og/eller af en sådan karakter, at han eller hun afgår ved døden, eller hvor en bilist under hasarderet og hensynsløs kørsel omfattet af straffelovens § 252, *stk. 1*, forvolder en medtrafikants død.

Der vil være en række tilfælde, hvor skadevolderen vil kunne blive dømt for overtrædelse af straffelovens § 241 om uagtsomt manddrab, men som ikke vil være omfattet af den foreslåede godtgørelsesregel. Dette hænger blandt andet sammen med, at straffelovens § 241 ikke er begrænset til dødsfald forvoldt ved grov uagtsomhed.

Godtgørelsens *størrelse* må fastsættes ud fra en samlet vurdering af de konkrete omstændigheder i den enkelte sag. Karakteren af skadevolderens handling